

АМНЕЗІЯ РЕАЛЬНОСТІ

ЧАСТИНА ПЕРША

Зміст

Амнезія реальності.....	2
Частина перша. Повноліття.....	2
12 лютого 2012.....	10
Щоденник: 12 лютого 1912.....	14
Щоденник: 1890 рік (мені десять).....	16
Ален: Я зупинився на слові “проклятому”. Значить... Він реально пише з лікарні.	17
Щоденник: 1894 рік (мені чотирнадцять).....	18
Ален:	19
Щоденник: 1901 рік (мені двадцять один).....	20
Ален:	20
13 лютого 2012 (ранок)	22
Перерва:	23
Після уроків	25
Тієї ночі.....	27
14 лютого 2012	30

АМНЕЗІЯ РЕАЛЬНОСТІ

Частина перша. Повноліття

Я

довго не був упевнений, чи маю право публікувати це...
Не тому я щось чи когось боюся.

Ні.

А тому що не впевнений — це справді написав я.

Пам'ять дуже дивна річ.

Вона не зникає повністю.

Вона тріскається.

Іноді ти пам'ятаєш не подію, а лише відчуття...

Іноді — ім'я, яке ніколи не чув.

Але якщо ти читаєш ці сторінки, значить, щось уже пішло не так...

Я навіть не знаю, з чого все це почалося.

З лікарні?

З дня народження?

З першого запису?

Чи можливо, з того моменту, коли я вперше побачив своє ім'я, написане чужим почерком.

Я не прошу тебе вірити...

Я прошу лише читати уважно.

Бо якщо ти дочитаєш до кінця — можливо, впізнаєш щось своє.

11 лютого 2012

У школі того дня було занадто звично.

Такі дні не запам'ятовуються, сіра буденність.

Вони просто проходять крізь тебе, не затримуючись надовго як холодне повітря в коридорі, коли хтось відчиняє двері або вікно на вулицю.

Ліндерфолл узимку “як завжди” тримається на чесності:

Сіре небо

Мокрий сніг, який не вирішив — падати чи танути відразу.

Вітер, який дме від річки так сильно, що лізе під комір, як дрібна злість однокласників.

Зранку мама сказала мені те, що кажуть усі мами.

Коли їм хочеться зробити звичайний день трохи важливішим:

— Завтра тобі вісімнадцять... Не віряться.

Я кивнув, глянувши на неї.

В горлі стояло щось дуже дивне.

Не радість і не страх, а наче порожнеча, яку ти випадково відчуваєш, коли різко зупиняєшся на сходах...

Я йшов до школи і ловив себе на одній дурній думці:

“Ніби я вже йшов цим маршрутом саме в цей день”

Не “я ходжу тут кожного дня”... Ні.

А саме — в цей день, з цим мокрим снігом, з цим запахом диму від чиєїсь печі, з тим самим хлопцем попереду, який підтягує рюкзак так, ніби він йому тисне.

Зазвичай я не звертаю уваги на такі штуки.

Але тоді — звернув...

На першому уроці вчителька, як і завжди, щось пояснювала біля дошки, і крейда скрипіла так сильно, що хотілося морщитися.

Я періодично дивився у вікно.
Помітив, як на вулиці стояла сіра “швидка” — не наша, не шкільна, а справжня, з брудними боками.
Водій кутив, прихилившись до капота, і дивився кудись у порожнечу.
Я чомусь подумав: *психлікарня*.
Не знаю чому.
Просто слово пролетіло в голові, як чужа фраза, яку ти підхопив не там, де треба.
І рівно в той момент мені прийшло повідомлення від Дрейка:
Дрейк: “Ален, сьогодні буду у тебе о 19:00. Не морозься. Це твоє вісімнадцятиліття”
Я посміхнувся.
Дрейк завжди писав так, ніби говорить вголос. Коротко, різко, без зайвих слів.

Після школи я зайшов у магазин: потрібно “щось до столу”, мама попросила.
Я взяв сік, печиво, якісь нарізки — все те, що з’їдається за десять хвилин, коли в кімнаті троє хлопців і один з них голодний, як вовк.
Поки стояв у черзі, касирка сказала:
— Здача... дванадцять... нуль два.
І зависла... Шукаючи дрібні.
Я підняв очі різко, наче мене смикнули...
Вона повторила вже нормально:
— Дванадцять і дві.
Але в голові в мене залишилось інше: **12.02**.
Я сам себе за це зненавидів.
Бо хто взагалі ловить такі дурні збіги?
Я не з тих, хто вірить у знаки.
Я просто... запам’ятовую.

Вдома пахло теплом - на відміну від холодної погоди на вулиці.
Мама бігала та метушилась на кухні, ніби завтра не мій день народження, а державне свято з урочистим відкриттям.
Батько сидів у залі і дивився новини без звуку — так він робив завжди, коли не хотів ні з ким говорити, але хотів, щоб його ніхто не чіпав.
— Плани є? — спитав він, не піднімаючи очей.
— Друзі зайдуть на годинку.
— Дивись без дурниць.
Це було не “заборона”.
Це було “я не вмю інакше проявляти турботу”.

О дев’ятнадцятій, як і домовлялися, вони прийшли.

Дрейк — перший, як завжди.

У нього була така манера: він заходив у квартиру так, ніби це його квартира, але при цьому не дратував. Просто вмів бути “своїм” будь-де.

Двоє інших — Маркус та Іріс.

Маркус жартував постійно, а Іріс... Іріс зазвичай тиха.

Вона сміялася рідко, але якщо сміялася — ти це точно запам’ятовував.

Ми сіли в моїй кімнаті та включили тихо музику, щоб мама не нервувала, і почали робити те, що роблять всі, коли хочуть “відсвяткувати” без дорослого пафосу: їсти, приколюватися, танцювати і просто згадувати дурниці, ну і звісно будувати плани, яких точно ніхто не виконає.

— Завтра ти офіційно дорослий, — сказав Маркус і підняв пластиковий стакан.
— Тепер на тебе можна брати кредити.

— Заткнись, — кинув я, але посміхався у відповідь.

— Да ні-і, серйозно, — Дрейк нахилився вперед. — Треба зробити щось нормальне. Не просто посидіти. Типу... знак.

— Ти жартуєш про “знак”? — Іріс підняла брову.

— Да я не про магію, — відмахнувся Дрейк. — Я про історію. Щоб було що згадати чого ви?

Це слово — **історія** — чомусь зачепило мене сильніше, ніж мало б.

Ближче до десятої мама заглянула в кімнату, посміхнулась і сказала:

— Тільки не гуляйте до ранку.

— Та ні, мам, — я, відповів на автоматі.

Але коли двері зачинились.

Дрейк вже дивився на мене так... Ніби вже рішення давно прийняте і без моєї згоди.

— Народ гайда, пішли містом пройдемось. Буде весело.

— Куди? Ти що здурів? — я глянув на годинник з подивом.

— Та просто. Ніч. Сніг. Ліндерфолл. Завтра тобі 18. Ну-у?

Я не хотів.

І хотів одночасно, адже це мій день.

Як тільки ми вийшли на вулицю, холод одразу вліз у легені, як різкий ковток крижаної води після сну.

Ліхтарі світили досить тьмяно, сніг під ногами був мокрий, а тиша міста робила все трохи нереальним — ніби ти вийшов у декорацію, яку забули прибрати.

— Ти знаєш, що зносять психлікарню? — раптом сказав Маркус дивлячись на мене.

Я подивився на нього з неймовірним подивом

— Яку ще?

— Та ту, на околиці. Стару. Вона пустує вже... майже два роки, десь так.
Приватна територія, але там давно нікого.

— Там охорона, — тихо сказала Іріс.

— Ну і що? — Дрейк почав посміхатись. — Охорона — це один дядько з термосом. Він не монстр. Він просто працює або скоріше за все спить.

Я відчув, як у мені щось сіпнулося.

Не страх...

Дивне передчуття...

Наче хтось уже колись сказав цю фразу: “він не монстр”.

— Дрейк, бляха ти серйозно? — я спробував звучати нормально.

— Брат, — Дрейк поклав руку мені на плече, — завтра тобі 18. Якщо ми сьогодні залізем в психлікарню — це буде незабутня **історія**. Якщо ні — це буде просто ще одна ніч. Вибір звісно за тобою.

В цей раз я мовчав довше, ніж колись.. В мені наче все переверталось з ніг на голову.

І тоді сказав:

— Ну добре. Але швидко, і давайте без ідіотизму.

Маркус видав тихе “є-є-є”, Іріс тільки зітхнула, ніби вже знала, чим це закінчиться.

Дорога на околицю була довша, ніж зазвичай здається вдень.

Вночі місто ніби розтягнулось.

Кожен квартал став більшим.

Кожен звук — гучнішим удвічі

Коли ми підійшли до території, я побачив її одразу: висока огорожа, стара табличка “ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ”, і за нею — темний силует будівлі з вибитими вікнами.

Психлікарня не виглядала страшною чи моторошною.

Вона виглядала так, ніби її **викреслили**.

Наче хтось сказав: “цього більше не було” — і пішов далі.

— Бачиш? — Дрейк кивнув у бік будки охорони далеко біля центрального входу. — Світло є, але він там зовсім один.

Маркус показав на місце, де паркан був нижчий. Хтось уже лазив тут до нас — дріт був трохи загнутий.

Ми перелізли...

Сніг хрустів глухо..

Я кожною клітиною чекав крику або свистка від охоронця.

Але... Нічого.

Тільки вітер, що нишпорив між деревами, і запах старого, сирого бетону.

Ми зайшли через бічний корпус збоку: там двері були прикриті, але не замкнені повністю — наче хтось колись вийшов і вже не повернувся.

Всередині було холодніше, ніж на вулиці удвічі...

Багато пилу, всюди металом і багато різної старої макулатури — так пахнуть речі, які лежать недоторкані десятиліттями або і сотні років.

— Тут ніби архів, — прошепотіла Іріс.

— Так це і є архів, — посміхнувся Маркус.

Дрейк увімкнув ліхтарик на телефоні і пройшов уперед першим, наче він тут уже був десятки разів.

Коридор тягнувся далеко...

На стінах — вицвілі номери палат, інколи написи, які неможливо прочитати.

І тоді я побачив табличку...

Тоненька..

Біла, з чорними цифрами, перекошена ледь тримаючись на одному гвинті:

0212

Мене пробило холодом.

Ні, не “страшно”.

Просто відчуття, що я вже стояв тут.

Що я вже дивився на ці цифри.

— Що? — спитав Дрейк, помітивши моє лице.

— Да нічого, — я ковтнув повітря і сказав. — Ходімо.

Палата 0212 була напівзавалена.

Ніби декоративна сцена для фільму жахів

Старий матрац, перевернута тумбочка, наполовину зірвана штора, купа паперу в куті. Під вікном — металева койка.

І тут я зупинився, бо на секунду відчув запах... не пилу.

А запах чистої тканини, і він був досить сильний... Як у лікарні.

Наче хтось тільки що був тут.

Я різко видихнув і змусив себе не думати.

— О-о-о, дивіться, — Маркус знайшов якісь старі бланки. — Тут реально документи були.

— Забирати тут нічого, — тихо сказала Іріс.

— Та хто буде забирати цей хлам, — Дрейк махнув рукою. — Просто глянемо.

Я світлом ліхтарика провів по підлозі.

І побачив, що під койкою щось є.

Але доступу не було: хтось навалив туди **сміття** — обривки тканини, дошки, навіть частину старого стільця, наче спеціально хотіли заблокувати доступ.

Це точно, не виглядало випадково.

— Гей народ, — сказав я, сідаючи навпочіпки. — Тут щось є...

— Що там? — Дрейк одразу опинився поруч.

Я потягнувся, але моя рука вперлась у дерев'яну планку.
Маркус допоміг. Ми відсунули дошку, потім ще одну. Зсередини посипався пил так, що я закашлявся.

І тоді я побачив край темної обкладинки.

Не папка.

Не журнал.

Зошит.

Він був старий..

Грубий, ніби його постійно носили з собою, стискаючи в руках, ховали і знову діставали. Він був **загорнутий у стару тканину**, як у випадковий бинт або стару сорочку. Наче його ховали поспіхом. Наче боялися, що хтось його знайде.

Я повільно його витягнув, і тканина з тихим шурхотом злізла з обкладинки.
На ній було стерте ім'я.

Але не повністю.

Кайрен.

І під ним — ручкою, нерівно, ніби в темряві, нашвидкуруч:

12.02

Мені стало погано...

Від того, що завтра — 12.02.

І я це знаю.

І тепер це знає цей зошит.

— Ахах, це твоє? — тупо пожартував Маркус, але голос у нього ніби зламався.

— Дуже смішно... Ні, — сказав я, і сам не впізнав свій тон.

Іріс нахилилась ближче, глянула і тихо сказала:

— Це... щось дуже старе.

Дрейк мовчав.

Для нього це було рідко... Рідко коли він мовчав...

— Ай, забирай, — сказав він нарешті. — Ти знайшов. Твоя історія.

Я не відповів.

Я просто засунув зошит під куртку. Не знаю чому.

Просто... відчуття, що якщо я його не заберу — він точно *зникне*.

Ніби як сон, який ти не встиг записати.

Ми вийшли так само тихо.

Нас ніхто не зловив.

Ніхто не крикнув.

Найстрашніше було не те, що ми влізли...

А те, що все **це пройшло занадто гладко**, ніби нам дозволили...

Ми розійшлись.

Коли вже був вдома я відкрив зошит уже після першої ночі мого “повноліття”.

На годиннику було **02:12**.

Я зупинився...

Бо це знову виглядало, як збіг, який надто настирно повторюється.

Перша сторінка починалась так:

12 лютого 1912

Мені сьогодні тридцять два.

І я боюся, що події почали повторюватися.

Я перечитав дату тричі.

1912 - Рівно сто років...

І в голові майнула дивна думка, якої я не хотів:

А якщо це не я знайшов його...

а він — знайшов мене?

12 лютого 2012

Я прокинувся від запаху смаженого тіста.

Це був єдиний нормальний запах у світі, після вчорашнього у психлікарні.

Мама на кухні щось перевертала на сковорідці й співала під ніс.

Не пісню.

Просто звук.

Як роблять люди, коли хочуть, щоб день був “правильний”.

— З днем народження, — сказала вона, не обертаючись. — Дорослий.

Я кивнув.

Батько вийшов у коридор, поправив комір сорочки й глянув на мене так, ніби оцінює, чи я вже “підходжу” під це слово.

— Вісімнадцять, — сказав він. — Ну... тримайся.

Він поплескав мене по плечу.

Рівно один раз.

Це було його “я пишаюся”.

У залі стояв невеликий стіл.

Простий як і в більшості.

Без банерів і різних кульок.

Тільки тарілки, салат, торт, який мама сховала до вечора, і дві чашки, які завжди ставили “для гостей”.

Приїхали родичі.

Тітка, яка завжди питає одне і те саме.

— Ну що, вчитися будеш?

— Буду.

— А ким?

— Побачимо.

Дядько, який говорить голосно навіть тоді, коли шепоче.

І бабуса, яка дивилась на мене трохи довше, ніж треба.

— Ти сьогодні якийсь... ніби не тут, — сказала вона тихо.

— Втомився, — відповів я.

І це було правдою.
І брехнею одночасно.

Дрейк написав зранку:

Дрейк: “З др. Сьогодні ввечері зайдемо. Не морозься.”

Я відповів одним словом:

Ален: “Ок.”

І одразу відчув, що в кишені куртки щось тисне.

Зошит...

Наче він там живе власним життям.

День пройшов нормально.

Навіть занадто нормально..

Я сміявся там, де треба.

Їв там, де треба.

Відповідав там, де треба.

Але у мене в голові весь час стояло одне:

0212.

Я намагався не думати.

Але це було як намагатися не помічати, що ти дихаєш.

Ввечері знову прийшли друзі.

Дрейк — перший як і завжди.

Маркус — з якимось тупим сувеніром “для дорослого життя”.

Іріс — з коротким “вітаю” і поглядом, ніби вона не любить гучні слова.

Ми посиділи трохи.

Посміялись.

Пофоткались на телефон Маркуса, бо він “для сторіс”.

Мама заглянула, побажала “не довго”.

І вийшла.

Коли ми вже збирались на вулицю, Дрейк раптом зупинився біля моєї куртки.

— Ти... вчора щось забрав звідти? — спитав він наче іншим голосом.

Я завмер на секунду.

— Ну да... Зошит.

— Покажеш його? — це прозвучало без “містики”, як просто цікавість.

Маркус одразу підхопив тему:

— Ага, да-да покажи. Може там любовні вірші лікаря. Ахахах.

Іріс нічого не сказала.

Просто подивилась.

Я витягнув зошит.

Не повністю.

Лише край.

— О-х-х, бля, він реально старий, — сказав Дрейк.

— Я ж вам казала, — тихо кинула Іріс.

— А там що, ім'я є? — Дрейк нахилився ближче з цікавим поглядом. Я коротко відповів.

— Кайрен.

Він повторив пошепки, ніби пробував, як воно звучить.

— Кайрен... Дивне ім'я.

І все.

Він не зробив “оце знак”.

Не почав лякати.

Просто зафіксував.

Як людина, яка любить пазли.

І це було навіть гірше.

Як і вчора ми пройшлись містом і розійшлись раніше, ніж учора.

Я повернувся додому, коли вже було досить пізно.

Мама вже прибирала зі столу.

Батько мовчав у залі.

— Синку лягай спати, — сказала мама. — Завтра тобі в школу.

— Ага, — коротко відповів я.

І пішов у свою кімнату.

Уроки лежали на столі, від вчорашнього дня, як погроза розстрілу.

Я відкрив зошит із алгебри.

І відразу закрив.

Сів на ліжко.

І раптом... не якась “містика”.

Не голос із стіни.

Просто дивна думка, яка пролізла в голову так чітко, ніби її сказали вголос:

Вернись. Прочитай.

Я сидів хвилину, дивився в темряву.

І дістав щоденник.

На першій сторінці я вже був вчора, бажання горнути далі було надзвичайно сильним. І все таки я перелистнув далі...

Рука сама, не я

Ніби сама знала, куди.

12 лютого 1912

Ліндерфолл.

Мені сьогодні тридцять два.

— Я перечитав.

Тридцять два.

— Він старший за мене, але день той самий. Я перегорнув далі.

Щоденник: 12 лютого 1912

Ліндерфолл.

Мені сьогодні тридцять два.

І якщо чесно — я не святкую...

Я вже давно нічого, ніколи не святкую.

Я пишу це не тому, що мені хочеться “залишити слід”.

Ні.

Мені просто треба, щоб хоч десь було зафіксовано: що я ще думаю нормально і точно не зійшов з здорового глузду.

Хоч як це зараз звучить...

Я тут... у цьому проклятому богом забутому місці.

І я не знаю, що з цього правда, а що вже стало зручним поясненням для інших людей.

Вони всі люблять пояснення.

“Нерви.”

“Перевтома.”

“Нав’язливі ідеї.”

“Фантазії.”

А я бачу, як вони називають словами те, чого не розуміють.

І це найпростіше.

Тут пахне так.. ніби все в житті можна відмити милом.

Чиста тканина.

Хлорка.

І ще щось... металеве.

Ні, не кров.

Просто холодний метал.

Коли я вперше зайшов сюди, я подумав, що це тимчасово.

Смішно, так?

Я не хочу почати з того, що взагалі “сталось”.

Хочу з того, **як я взагалі став тим, кого можна сюди посадити.**

Бо якщо ти, хто б ти не був, читаєш це колись...

Ти маєш розуміти: я не прокинувся одного ранку “дивним”.

Я був абсолютно звичайним.

Навіть занадто.

Щоденник: 1890 рік (мені десять)

Батько завжди пах мастилом і тютюном.

Він ремонтував годинники.

Не тому що любив час. Ні.

А тому що час приносив гроші, а ми жили не в казці.

У нас була маленька майстерня біля річки.

Там завжди було холодно, навіть влітку.

Але я любив сидіти там, бо там було тихо.

Батько міг мовчати годинами.

І це не було образливо.

Це було досить... стабільно.

— Кайрен, — казав він. — Дивись уважно.

— Я дивлюсь.

— Ні! Ти **дивишся**, але не **бачиш**.

І от тоді він брав годинник, розбирав його на долоні, і я бачив всередині маленьке місто: коліщатка, пружини, зубчики.

— Чуєш? — питав він.

— Ні.

— Оце й проблема. Ти маєш чути, коли щось збивається. Воно спочатку не ламається. Воно **трохи** з'їжджає.

Я тоді не розумів, навіщо він це каже так серйозно.

Тепер розумію...

Ален:

Я зупинився на слові “проклятому”.

Значить... Він реально пише з лікарні.

Не “десь”.

Не “потім”.

Прямо звідти.

І він почав з дитинства, ніби виправдовується.

Навіщо?

Щоденник: 1894 рік (мені чотирнадцять)

Мати постійно сварилась із батьком через одне й те саме.

— Чому ти знову мовчиш?!

— А що мені казати?

— Да, хоч щось.

— Я працюю..

І я тоді стояв у дверях і думав, що всі дорослі — дивні.

Вони хочуть слів, коли і так все добре видно.

Одного разу мати сказала мені:

— Ти весь у нього. Камінь.

Я не образився.

Я просто запам'ятав.

У школі мене не били.

Мене просто не чіпали.

Я був досить зручний.

Не шумний.

Не конфліктний.

Але був один хлопець — **Рейд**.

Він любив перевіряти всіх людей.

Як пес перевіряє, хто тут слабший.

— Ей-й, годинникарський син, — казав він. — Ти що, думаєш, ти розумний?

Я мовчав.

Не тому що боявся.

Бо не бачив сенсу.

Одного дня він штовхнув мене в коридорі так, що я впав і вдарився плечем об стіну.

Я піднявся, подивився на нього і сказав:

— Ти робиш це, бо хочеш, щоб тебе помітили.

Він завис. А потім ударив сильніше.

Після того випадку батько вперше заговорив зі мною по справжньому як із дорослим.

Ми сиділи в майстерні, і він не дивився в очі.

Він дивився в годинник, який лагодив.

— Ти або навчишся давати здачу, або вони знайдуть іншу причину тебе ламати, — сказав він.

— Я не хочу битися, — відповів я.

— А я не хочу помирати. Але все одно колись доведеться.

Оце була його філософія. Суха. Справжня. Чесна.

Ален:

Він пише просто, як людина.

І це... досить, дивно працює.

Нема "красивої літератури".

Є просте життя.

І від того страшніше, що він зараз у лікарні.

Щоденник: 1901 рік (мені двадцять один)

Я вже тоді мав звичку:

якщо щось не сходиться — я не відпускаю це так просто.

Я можу забити на людей.

На вечірки.

На “нормальне життя” врешті-решт.

Але якщо в мене в голові застрягло питання — я буду його гризти, поки не дістану істинну відповідь на те запитання.

Саме так і почалося те, за що мене сюди привезли.

Не з містики.

Не з “таємних товариств”.

З питання, яке не давало спати.

І з одного маленького збігу, який спочатку виглядав як випадковість.

А потім — перестав.

Я не хочу зараз писати, що це було.

Не тому що “секрет”.

А тому що я сам ще не впевнений, чи правильно це пам’ятаю.

Я почну з простого.

З першої людини, яка сказала мені в очі:

— Ви занадто багато собі дозволяєте, пане Вальд.

Це було сказано спокійно.

Навіть ввічливо.

Але в тому голосі було одне:

Влада.

Ален:

Окей.

Я зрозумів.

Я вже бачу, як це працює:

Він веде до події, але не стрибає в неї.

І я, як ідіот, хочу ще і ще..

Але... мені в школу.

Я закрив щоденник, ніби це щось.. Гаряче

І поклав під подушку.

Бо чомусь здалося: якщо залишу на столі — він точно зникне.

Я сам був шокований, від цієї думки.

Типу... я вже дорослий.

Мені вісімнадцять.

Я не з тих, хто ховає “страшні книжки” під подушку.

Але рука зробила це сама.

13 лютого 2012 (ранок)

Я прокинувся не від будильника.

Від того, що в голові все ще стояли чужі слова.

“...я тут... у цьому проклятому місці...”

Я підвівся, постояв хвилину біля ліжка, ніби чекав, що зараз щось поясниться.

Нічого не пояснилось.

Під подушкою зошит був на місці.

Я торкнувся його і відразу прибрав руку.

Як від гарячої батареї.

У школі все було звично.

Як і завжди..

Але я — більше ні.

Я ловив себе на тому, що слухаю людей так, ніби вони зараз скажуть фразу, яку я вже читав. І це було найбільш тупе відчуття на світі.

Я побачив Іріс, вона стояла біля вікна в коридорі.

Стояла так, ніби не чекає нікого.

Просто дивиться, як падає мокрий сніг.

Коли я підійшов ближче, вона навіть не привіталась одразу.

— Ти не спав, — сказала вона досить рівно монотонно.

Я хотів посміхнутися і з'їхати в жарт, і сказав.

— Та все нормально...

Іріс повернула голову.

Подивилась на мене так, ніби я погано граю свою роль

— Ти завжди так кажеш, коли не нормально.

І тут, я завис.

— Ти що, екстрасенс?

Вона ледь поморщилась, і спокійно промовила з затримкою в кілька секунд..

— Да, ні. Просто... ти інший сьогодні.

Після вчора.

Вона вимовила “після” так, ніби це не про лікарню.
А про щось, що лишається на людині, як слід.
Я відвів погляд, і коротко відповів.
— Все ок.
Іріс мовчала декілька секунд.
Потім.

Дуже тихо сказала мені:

— Якщо ти вліз у щось... не тягни це сам.
І відразу зробила такий вигляд, що їй байдуже.
— Ладно. Забий. Я просто так сказала.
Вона пішла.

А я стояв і відчував, що в мене всередині щось стиснулось.
Бо вона сказала це не “по дружбі”.
Вона сказала це так, ніби... переживає.
Просто не вмів це показувати правильно.

Перерва:

Комп’ютерний клас був для мене як притулок.
Я сів за старий комп, відкрив браузер і набрав:

“Кайрен Вальд - Ліндерфолл”

Нічого.
Я додав:

“психіатрична лікарня 0212”

І тоді з’явилося те, що не мало з’явитися.
Сухий запис на старому архівному сайті.
Без фото.
Без історій.
Без “сенсацій”.

“Пацієнт палати 0212. ВАЛЬД КАЙРЕН. Зник за невідомих обставин. Справу закрито.”

Я перечитав..

І мене вбило з реальності одне єдине слово:

“закрито.”

Не “помилково внесено”.
Не “переїхав”.
Не “помер”.
Закрито.

Ніби в цьому місті можна взяти людину й *закрити* як папку.

Я відразу написав Дрейку:

Ален: “Треба поговорити. Сьогодні. Це про зошит.”

Він відповів майже одразу, що було досить дивно:

Дрейк: “Ок. Після уроків.”

Я хотів написати ще одне повідомлення для, Іріс..

Але, не зміг написати.

Чомусь здалося: якщо я напишу — вона злякається і відступить.

Після уроків

Після школи, ми зустрілись біля магазину.

Дрейк виглядав як завжди: впевнений, трохи зухвалий, ніби все під контролем.

Але я вже вмів помічати дрібне.

Він спитав не “що там?”, а:

— Ти його читав?

— Так..

— До скількох?

— До ранку.

Він кивнув, ніби це було логічно.

— І що він написав?

— Він написав моє ім'я.

Дрейк не зробив великих очей.

Не почав ржати.

Тільки видихнув.

— Добре. Це вже не “прикол”.

Я витяг телефон і показав йому скрін з форуму.

Дрейк нахилився ближче.

— Вальд Кайрен... — прошепотів він. — Є прізвище.

— Є палата.

— І є лікарня.

Я кивнув.

— Нам треба туди. В архів. Там має бути більше.

Дрейк секунду подумав.

— Маркус не піде.

— А, чого?

Він розвів плечима.

— Бо в нього сміливість тільки в розмовах. А як реально — він “ой, мені завтра рано вставати”.

Я хотів сказати “вдвох підемо”.

І тут почув голос за спиною:

— Я піду.

Іріс.

Вона стояла з пакетом в руках, ніби випадково проходила.

Але очі були зовсім, не випадкові.

— Ти підслухувала? — Дрейк прищурився.

— Та ні. — Вона глянула на мене. — Я просто... не хочу, щоб ти знову ліз сам.

Я мовчав..

Дрейк подивився то на мене, то на неї.

— Добре. Утрюх.

І, як завжди, зробив вигляд, що це його рішення.

Тієї ночі

Лікарня зустріла нас так само..

Моторошною тишею.

Тонною пилу.

І холодом який ламає кістки.

Але тепер це місце не було “пригодною”, як перший раз.

Тепер воно було **ключем**.

І це відчувалось шкірою.

Ми знову, зайшли через боковий корпус.

Іріс йшла тихо, тримаючи телефон так, щоб світло не било в очі.

Вона майже не говорила. Але я бачив, як вона дивиться на стіни, на таблички, на двері.

Наче запам’ятовує..

— Ти дивишся так, ніби знаєш, куди йти, — сказав їй Дрейк.

Іріс не відповіла одразу.

— Я просто... не люблю, коли місця “порожні”.

Вони тоді говорять голосніше.

— Хах, містика? — Дрейк ухмилівся.

— Ні, — різко відрізала вона. — Фантазія.

Але я відчув: вона сказала це не Дрейку.

Вона сказала це до себе.

Ми швидко знайшли архів.

Шафи. Папки. Металеві ручки, які липнуть від пилу.

Дрейк став на “вхід”, слухав коридор.

Я відкривав шухляди.

Іріс... Іріс не рилася хаотично.

Вона взяла одну полицю і почала переглядати папки так, ніби читає книгу.

По порядку.

— Ти що робиш? — прошепотів я.

— Якщо хтось ховав, — так само тихо сказала вона, — він ховав не в хаос. Він ховав у **порядок**.

І це було настільки логічно, що мене аж на мить перекошило.

Я знайшов перший цікавий файл.

На ньому була печатка.

Стара і зношена, від свого віку.

“Лікарня Ліндерфолл. Архів. 1943.”

Я перегорнув сторінку — і побачив прізвища.

Поряд — короткі помітки.

“Тривожність.”

“Параноя.”

“Небезпечний для суспільства.”

А внизу — ще одна печатка, вже інша:

“перевірено” — і підпис, як у військових документах.

Дрейк нахилився і з подивом сказав:

— Це що, часи німців?

Я не відповів.

Я просто читав цей документ.

На одному листі була фраза, яка виглядала як чужа рука в нашій історії:

“інтерес становить об’єкт із символом трьох ліній та точки.”

Я повільно підняв очі.

Три лінії. І крапка.

Зошит пахнув старим папером.

А це слово пахло тим, що хтось колись реально щось шукав.

— Це не вигадка... — прошепотів я.

— Не роби висновків, — сказав Дрейк. — Але... це вже дивно.

Іріс знову мовчала.

Вона просто торкнулась пальцем того рядка, ніби перевіряла, чи він справжній

Потім нарешті, ми натрапили на іншу папку.

“1951.”

Печатка вже радянського типу.

Сухі формулювання.

Прізвища. Номери. Палати.

І серед них — рядок:

0212.

Я відчув, як у мене в грудях щось провалилось.

Ніби ця палата існувала завжди.

Ніби її тягнули через епохи як шрам.

— Вона, тут, — сказала Іріс.

Вона витягла надзвичайно тонку папку.

Наче хтось її спеціально зробив тонкою.

На обкладинці було написано:

ВАЛЬД КАЙРЕН

Дата нар.: 12.02.1880

Палата: 0212

Зник: (рядок замазаний)

Я глянув на замазаний рядок і відчув злість.

Не страх.. Ні.

Злість.

— Вони навіть не дали йому нормально “зникнути”, — прошепотів я.

Дрейк зітхнув.

— Тут є адреса?

Я перелистнув сторінку.

вул. Вересова, 17. Ліндерфолл.

— Так, є.

Іріс подивилась на мене, і тихо сказала.

— Завтра?

— Завтра, — сказав я.

14 лютого 2012

Вересова виглядала як звичайна вулиця в кожному місті.

Такі вулиці не зберігають таємниць.

Але будинку не було.

Новий паркан.

Новий двір.

Інше прізвище на табличці.

— Це тупо неможливо, — сказав Дрейк. — Адреса ж є.

Іріс підійшла ближче до паркану.

Провела пальцями по дереву, ніби перевіряла, чи воно “живе”.

— Тут, будинок був, — сказала вона тихо. — Його просто стерли.

— Звідки ти знаєш? — спитав Дрейк.

Іріс глянула на нього.

— Я відчуваю, коли місце бреше.

Дрейк хотів щось віджартувати.

Але так і не віджартував.

І тоді я помітив маленький будинок збоку.

Старий. Нижчий.

Вікно з фіранкою, яка дивилась на нас, як око.

Двері відчинились.

Вийшла бабуся.

Невисока. В хустці.

Руки — як у людей, які все життя не “жили”, а щось тягнули.

— Вам кого? — спитала вона прямо.

Дрейк одразу включив легенду:

— Вибачте... ми для школи. Проект про історію району. Тут раніше були старі будинки...

Вона сильно примружилась.

— Проект...

Потім перевела погляд на мене.

— Ти тут головний?

Я ковтнув повітря..

— Ми... шукаємо інформацію про одну людину..

Кайрен Вальд.

Це ім'я ніби вдарило її в груди.

Вона не відступила.

Просто подивилась на мене так, ніби я щойно сказав не ім'я.

А пароль.

— Звідки? — тихо спитала вона.

— Документи. З лікарні.

Дрейк напружився.

Іріс зробила маленький крок ближче до мене.

Непомітно.

Наче прикривала.

Бабуся довго мовчала.

Потім сказала:

— Я дала йому те, чого в нього ніколи не було... свободу.

Я відчув, як у мене мурахи побігли по тілу.

— Ви... хто? — прошепотів я.

Вона видихнула.

— Перша. І остання, хто його реально знав.

Пауза яка була гучніше за тисячі слів..

— **Селія.**

Дрейк глянув на мене так, ніби каже: “ти це чуєш?”

Іріс дивилась на Селію і не кліпала.

— Він... жив тут? — спитав я, але голос тремтів, я це сам відчував.

— Так. Поки його не забрали.

Селія сказала це так, ніби “забрали” — нормальне слово. Побутове і звичне.

— Хто? — вліз Дрейк у розмову з таким подивом, що здивував і мене.

Селія підняла очі і сказала.

— Люди.

Такі, що не люблять, коли хтось копає глибше ніж треба..

— Ви про... — я почав тільки говорити.

— Я про те, що він не був божевільний, — перебила вона. — Він був впертий - як баран.

Вона подивилась на мене і додала тихіше:

— Як прямо зараз ти.

Я завис, ніби мене паралізувало..

— Ви мене не знаєте, — сказав їй у відповідь.

— Я знаю цей погляд, — сказала вона. — І знаю, чим він закінчується, якщо поряд нема того, хто вміє зупинити.

Вона перевела погляд на Іріс.

Але, Іріс не відвела очей.

Селія запросила нас у двір.

Не в хату.

Наче хата — це межа, за яку вона не пускає чужих.

— Він писав, — сказала вона. — Постійно, писав.

І не все в одному зошиті.

— Є ще? — я ледь не вистрілив цим питанням.

Селія кивнула.

— Була ще одна книга.

Інша.

Не така, як ця.

Тонша.

І він ховав її не тут..

— А, де? — спитав Дрейк з сильним подивом.

Селія подивилась на річку вдалині.

— Біля старого маяка.

Я не одразу зрозумів.

— У нас що є маяк?

— Так.. на березі. Старий - старий. Його вже майже ніхто не помічає, — сказала вона. — А він помічав завжди.

— Навіщо? — прошепотіла тихо Іріс.

Селія на секунду ніби стала молодшою.

— Бо він копав там.

Він казав, що під землею є хід, який не має бути на карті.

Тунель.

І що якщо він дійде до кінця — “час перестане поводитись як звичайний”.

Дрейк нервово усміхнувся:

— Це вже звучить...

— Як божевілля? — Селія різко глянула на нього. — Я так теж думала. Поки не побачила дещо.

Вона замовкла.

Потім додала:

— У нього був знак.

Три лінії. І точка.

Він казав: “вони цим мітять місця”.

Я відчув, як холод пройшов спиною.
Бо я бачив цей знак у паперах.

— Якщо ви знали це... чому не сказали поліції? — спитав я.
Селія засміялась, але без радості.

— Поліції?

Хлопче... у різні часи тут мінялась форма.

Німці. Потім радянські. Потім інші.

А “порядок” завжди любив одне: тільки тишу.

Вона подивилась мені прямо в очі:

— Ти хочеш відповіді — дочитай щоденник.

Бо він залишив підказки там, де не шукав би ніхто.

В словах. У датах і маленьких дрібницях які ніхто не помічає.

І додала, ніби випадково:

— І не довіряй тому, хто завжди впевнений.

Дрейк стиснув щелепу.

Іріс глянула на нього коротко.

А я в цей момент зрозумів: ми вже не “цікаві”.

Ми вже в процесі..

Ми пішли мовчки.

І тільки коли відійшли, Іріс сказала тихо, майже без емоцій:

— Селія... вона точно, не брехала.

Вона просто боїться.

— Чого і кого? — спитав я.

Іріс подивилась на мене:

— Того, що ти станеш ним.

Я прийшов додому і дістав щоденник з-під подушки.

Сів...

Відкрив..І відчув, як у мені знову піднімається те саме відчуття тут “гаряче”.

Наче сторінки зараз скажуть щось, після чого назад дороги не буде.

Я перегорнув...